

[Poul Møller.]

udvalgsbehandlingen. Den kunne derfor — som statsministeren gjorde det torsdag aften — efter 10 timers udvalgsbehandling kun erklære, at der ikke var udsigt til bred enighed.

Det er dog værd at fremhæve, at denne mangel på udsigt alene skyldtes, at der ikke på noget område var villighed hos flertallet til at fravige væsentlige principper, som dette lovkompleks giver udtryk for.

Regeringen havde herefter to muligheder: enten at udskrive valg eller at benytte sit flertal her i tinget til at gennemføre disse vidtrækkende lovforslag. Den tredje mulighed, et bredt forlig med oppositionen, havde den afskåret sig fra ved forinden at slutte forlig med LO.

Det kunne ikke falde mig ind at bebrejde regeringen, at den fandt sin stilling uregnet til at opløse folketinget, og at den også på dette punkt bøjede sig for fagbevægelsens henstillinger. Men når socialdemokratiets partisekretær, det ærede medlem hr. Niels Matthiasen, erklærer, at regeringen har vundet en stor sejr ved ikke at skulle udskrive valg, må man nok spørge, hvem denne sejr egentlig er vundet over. Det kan i hvert fald kun have drejet sig om en sejr ved selvovervindelse — en selvovervindelse, der var nødvendiggjort af en forudgående selvovervurdering.

Politiken har i dag vel nået agitationens højdepunkt over for oppositionen. Den har dag for dag oplyst, at alt, hvad der skete, var oppositionens skyld. Det var oppositionens skyld, at statsministeren fremlagde sin helhedsløsning her i tinget. Det var oppositionens skyld, at denne helhedsløsning eventuelt ville føre til valg, hvis oppositionen ikke ville acceptere den. Da valget blev afblæst, var det ifølge Politiken oppositionens skyld, at regeringen nu var nødsaget til at bruge sit knappe flertal, for oppositionen kunne have tilrådet valg, men gjorde det ikke. I dag får vi så at vide i en artikel, at det er oppositionen, der har henledt regeringens opmærksomhed på, at den havde et flertal, og dermed har oppositionen gravet en grav for sig selv. Naturligvis er også alle de fejl, der er i lovforslagene, oppositionens skyld. Det var oppositionens skyld, at de var der, da lovforslagene blev fremsat, og det er opposi-

tionens skyld, at de ikke er blevet renset ud ved pletrensning, efterhånden som arbejdet er skredet frem.

Se, det er vi jo vant til, og vi er også vant til at høre fra regeringstalerne, at oppositionen klynker over, at regeringen nu vil gennemføre helhedsløsningen. Disse to synspunkter rimer dog ikke særlig godt; man siger, at det er os, der har tilrådet regeringen at gennemføre den, og så beskylder man os for at klynke over, at regeringen gennemfører den.

Nu vil det senere vise sig, om regeringen har gjort det danske folk nogen som helst tjeneste ved selv at gennemføre den med et knebent flertal, takket være et grønlandsk medlem, der blev optaget i ministeriet i november 1960. Men én ting er klar: man har ikke gjort begrebet det samarbejdende folkestyre nogen tjeneste. Dette begreb og de perspektiver, der var knyttet hertil, er kvalt ved regeringens krav om, at der kun måtte bruges en enkelt dag til forhandling om de vidtgående foranstaltninger, der her er tale om. Ingen repræsentant for de nuværende regeringspartier kan og skal i fremtiden driste sig til at tale om et politisk samarbejde på tværs af det, der skiller i denne sal.

Også andre fagre ord har ved hele denne sags behandling vist sig at volde smerte. Mangt og meget er der talt og skrevet i regeringsorganer og af regeringens talerør om samarbejdet mellem statsmagt og erhvervsliv som en ufravigelig forudsætning for et moderne samfunds udvikling. Det er imidlertid med al ønskelig tydelighed fremgået af den forhandling, som har fundet sted, at der hverken ved disse lovforslags forberedelse eller ved deres behandling her i tinget har været gjort det mindste forsøg på at etablere et samarbejde mellem statsstyret og erhvervslivet.

Kun arbejdsmarkedets organisationer, Arbejdsgiverforeningen og LO, er blevet hørt på forhånd. Den ene afviste, den anden tiltrådte. Intet forsøg blev gjort på at mægle mellem parterne af den statsminister, som havde gjort helhedsløsningen til noget, som i princippet allerede den 5. januar blev tiltrådt af samtlige erhvervsorganisationer. Men her, hvor man skulle sætte denne helhedsløsning på prøve og indfri det tilsagn om forhandling herom,